

UTRECHT EN WAGENINGEN BUNDELEN GEZONDHEIDSONDERZOEK

- Netherlands Centre for One Health van start
- Aandacht voor zorgvuldige veehouderij en natuurbeheer

Wageningen UR vormt vanaf 1 februari samen met de Universiteit Utrecht en vier universitair medische centra het Netherlands Centre for One Health (NCOH). Naast antibioticaresistentie en zoönosen komen ook duurzame veehouderij en gezonde ecosystemen aan bod in dit gezondheidsconsortium.

Initiator van het NCOH is de Universiteit Utrecht, vertegenwoordigd door de veterinaire en medische faculteit, verklaart Martin Scholten. De directeur van de Animal Sciences Group van Wageningen UR raakte in 2014 bij het initiatief betrokken. 'In 2015 zijn de medische centra in Rotterdam, Amsterdam en Leiden aangehaakt en ook het RIVM wil aansluiten. Je kunt nu echt spreken van een nationale alliantie.'

De meeste aandacht trekken de antibioticumresistente bacteriën, voortkomend uit de ziekenhuizen en de veehouderij. De medische experts gaan nu met de dierkundigen van Universiteit Utrecht en Wageningen UR aan de slag om resistentievorming te verminderen of te voorkomen. 'We schetsen het probleem, de oplossingsrichtingen en de kennis die nodig is', zegt Hendrik-Jan Roest. Hij is lid van de regiegroep van het consortium namens Wageningen UR. 'We willen begrijpen hoe het systeem van antibioticaresistentie werkt.'

Ook richt het NCOH zich op infectieziekten, met name zoönosen: voor mensen gevaarlijke dierziekten. Ook bij dit thema staan de ziekteverwekkers centraal.

Het derde thema gaat over een

ILLUSTRATIE: ROB DE WINTER

zorgvuldige en gezonde veehouderij. Livestock Research en verschillende faculteiten in Utrecht richten zich onder meer op gezondheidsindicatoren voor dieren en de rol van huisvesting en management bij de preventie van dierziekten. Het is in feite een follow-up van het onderzoeksprogramma Zorgvuldige Veehouderij van Wageningen UR, beaamt Scholten.

Het vierde en laatste thema is de gezondheid van ecosystemen, waarbij de verspreiding van ziekten in de natuur aan bod komt. Dit thema wordt getrokken door het Dutch Wildlife Health Centre in Utrecht, met Resource Ecology als Wageningse deelnemer. Hier wordt nagegaan hoe ziekten van bijvoorbeeld trekvogels, wilde zwijnen, hazen, muizen en insecten zich verspreiden in het milieu. 'We hopen principes van verspreiding te vinden', zegt Roest, 'zodat we wellicht een zoönose-uitbraak

kunnen voorspellen en voorkomen.'

Een concreet voorbeeld hiervan doet zich nu voor in Friesland. Daar heerst sinds begin 2015 tularemia (hazenpest), een bacterieziekte die bij hazen tot een snelle dood en bij mensen tot griepachtige verschijnselen en lymfeklierontsteking leidt. Doordat deze zoönose snel werd geïdentificeerd door de Utrechtse en Wageningse onderzoekers in het zoönose-netwerk, weten we nu dat tientallen hazen en acht mensen besmet geraakt zijn met hazenpest. 'Dit jaar loopt een gezamenlijk onderzoek van RIVM, het Wildlife Centre, CVI en Resource Ecology', zegt Roest. 'We willen met elkaar het probleem identificeren.' De onderzoekers willen niet nogmaals verrast worden door een zoönose-uitbraak zoals bij de Q-koorts, zegt hij.

Uit dit voorbeeld blijkt ook dat

de onderzoekers dikwijls al samenwerken. 'Er waren dwarsverbanden, maar dat was vaak op persoonlijke titel', zegt Scholten. 'Nu willen we institutioneel samenwerken.' Het NCOH is een goed netwerk om onderzoekfinanciering aan te vragen, verwacht hij. Daarbij denkt hij aan de ministeries van Volksgezondheid en Economische Zaken, NWO, de topsectoren Life Sciences & Health en Agri&Food en de EU.

Het NCOH wordt op 4 februari officieel gelanceerd in aanwezigheid van minister Schippers van Volksgezondheid. Hopelijk heeft zij oog voor het bredere plaatje, zegt Scholten. 'Er is politieke druk om te scoren met vermindering van de antibioticaresistentie, maar wij zeggen: dat is maar een onderdeel. We willen ook toe naar een veehouderij waarin antibiotica niet meer cruciaal zijn.' **AS**